

Spis treści

Podziękowania

Wstęp

Rozdział 1.

Problematyka zdolności i ucznia zdolnego
w pedagogice - pojęcia i koncepcje teoretyczne

- 1.1. Pojęcie zdolności i koncepcje zdolności - próba syntezy
- 1.2. Kształtowanie się pedagogiki zdolności jako subdyscypliny pedagogicznej
- 1.3. Uczeń zdolny jako przedmiot zainteresowań pedagogiki zdolności

Rozdział 2.

Problematyka zdolności i jednostek zdolnych w perspektywie
socjologiczno-pedagogicznej i ekonomicznej

- 2.1. Zdolności i jednostki zdolne w kontekście socjokulturowym
- 2.2. Problematyka zdolności i jednostek zdolnych w ujęciu ekonomicznym

Rozdział 3.

Prawne podstawy kształcenia uczniów zdolnych

- 3.1. Kształcenie uczniów zdolnych w kontekście prawa międzynarodowego
- 3.2. Kształcenie uczniów zdolnych w dokumentach polskiego prawa oświatowego

Rozdział 4.

Kształcenie i wspieranie rozwoju jednostek zdolnych
w wybranych państwach świata

- 4.1. Kształcenie uczniów zdolnych w systemie oświaty Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej
- 4.2. Kształcenie uczniów zdolnych w europejskich systemach oświatowych
- 4.3. Kształcenie uczniów zdolnych w innych krajach świata
- 4.4. Kształcenie uczniów zdolnych a procesy standaryzacji
- 4.5. Wybrane standardy w zakresie pracy z uczniami zdolnymi
- 4.6. Najważniejsze światowe tendencje w kształceniu uczniów zdolnych

Rozdział 5.

Współczesna szkoła
jako środowisko rozwoju zdolności uczniów

- 5.1. Przegląd badań nad szkołą jako inhibitorem zdolności i uzdolnień uczniów
- 5.2. Szkoła wspierająca rozwój zdolności uczniów
- 5.3. Rola nauczyciela ucznia zdolnego - charakterystyki osobowościowe i kompetencyjne
- 5.4. Przygotowanie zawodowe nauczycieli do pracy z uczniem zdolnym

Rozdział 6.

Społeczno-kulturowe i środowiskowe perspektywy zjawiska
syndromu nieadekwatnych osiągnięć szkolnych (SNOS)

- 6.1. Trudności definicyjne oraz kryteria identyfikacji uczniów z syndromem nieadekwatnych osiągnięć szkolnych

- 6.2.Charakterystyki uczniów z syndromem nieadekwatnych osiągnięć szkolnych
- 6.3.Uwarunkowania środowiska rodzinnego a problem zaniżonych osiągnięć
- 6.4.Relacje interpersonalne w grupie rówieśniczej a problem zaniżonych wyników w nauce
- 6.5.Uwarunkowania środowiska szkolnego a problem zaniżonych osiągnięć
- 6.6.Zróżnicowanie środowiska kulturowego a problem zaniżonych osiągnięć
- 6.7.Uczniowie zdolni ze specyficznymi problemami w nauce a problem syndromu nieadekwatnych osiągnięć szkolnych
- 6.8.Działania interwencyjne wobec uczniów zdolnych z syndromem nieadekwatnych osiągnięć szkolnych
- 6.9.Próba syntezy i wskazówki do dalszych badań nad problemem

Rozdział 7.

Metodologiczne podstawy badań własnych

- 7.1.Teoretyczne podstawy wspomagania i wspierania rozwoju człowieka – ujęcia psychopedagogiczne
- 7.2.Metodologiczne założenia koncepcji badań własnych edukacyjnego wspierania rozwoju uczniów zdolnych
- 7.3.Typ i przedmiot badań własnych
- 7.4.Cele, problematyka i procedura badawcza
- 7.5.Dobór próby badawczej i organizacja badań

Rozdział 8.

Instytucjonalne wspieranie rozwoju uczniów zdolnych w badaniach własnych

- 8.1.Charakterystyka badanych szkół
- 8.2.Organizacja pracy szkoły w zakresie pracy z uczniami zdolnymi w świetle zapisów wewnątrzszkolnych dokumentów prawa oświatowego
- 8.3.Wspieranie rozwoju uczniów zdolnych w pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły
- 8.4.Wybrane egzemplifikacje wewnątrzszkolnych specjalnych projektów i nowatorskich działań w zakresie rozwijania zdolności i uzdolnień uczniów - przykłady dobrej praktyki
- 8.5.Pomoc psychologiczno-pedagogiczna uczniom zdolnym – narracje badanych pedagogów w zakresie wspierania rozwoju uczniów zdolnych
- 8.6.Podsumowanie

Rozdział 9.

Edukacyjne wspieranie rozwoju uczniów zdolnych w szkole w percepcji badanych nauczycieli

- 9.1.Struktura badanej grupy nauczycieli
- 9.2.Obraz ucznia zdolnego w teoriach implicite badanych nauczycieli
 - 9.2.1.Pozytywne zachowania uczniów zdolnych w percepcji badanych nauczycieli
 - 9.2.2.Negatywne zachowania uczniów zdolnych w percepcji badanych nauczycieli
 - 9.2.3.Działania wychowawcze podejmowane przez nauczycieli wobec negatywnych zachowań uczniów zdolnych
- 9.3.Ocena kompetencji merytoryczno-metodycznych w zakresie pracy z uczniem zdolnym posiadanych przez badanych nauczycieli
- 9.4.Deklarowane formy i metody pracy z uczniem zdolnym stosowane przez badanych nauczycieli
- 9.5.Trudności organizacyjno-dydaktyczno-wychowawcze w pracy z uczniami zdolnymi w opinii badanych nauczycieli

- 9.6. Rodzaje zdolności, uzdolnień uczniów a percepcja nauczycieli w zakresie wspierania ich rozwoju w szkole
- 9.7. Oferta dydaktyczno-wychowawcza dla uczniów zdolnych w badanych szkołach w opinii nauczycieli
- 9.8. Specjalne potrzeby uczniów zdolnych w opinii badanych nauczycieli
- 9.9. Działania pedagoga szkolnego podejmowane w szkołach w opinii badanych nauczycieli
- 9.10. Ocena współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną w zakresie opieki nad uczniem zdolnym przez badanych nauczycieli
- 9.11. Wiedza i doświadczenia badanych nauczycieli związane z występowaniem syndromu nieadekwatnych osiągnięć szkolnych
- 9.12. Nauczycielska ocena działań podejmowanych w szkole oraz postulaty badanych w zakresie powinności szkoły w pracy z uczniami zdolnymi
- 9.13. Potrzeba standardów w zakresie pracy z uczniami zdolnymi w opinii badanych nauczycieli
- 9.14. Zróżnicowanie badanych nauczycieli w zakresie stopnia samooceny kompetencji diagnozowania zdolności i uzdolnień uczniów z uwzględnieniem zmiennych: płeć, staż pracy i lokalizacja szkoły
- 9.15. Zróżnicowanie badanych nauczycieli w zakresie stopnia samooceny wiedzy i umiejętności metodycznych w pracy z uczniami zdolnymi z uwzględnieniem zmiennych: płeć, staż pracy i lokalizacja szkoły
- 9.16. Podsumowanie

Rozdział 10.

Wspieranie rozwoju zdolności i uzdolnień w narracjach biografii edukacyjnych badanych uczniów zdolnych

- 10.1. Dzieciństwo i sytuacja rodzinna uczniów zdolnych
 - 10.2. Identyfikacja zdolności i uzdolnień w narracjach badanych uczniów zdolnych
 - 10.3. Środowisko szkolne w narracjach uczniów zdolnych
 - 10.4. Rola instytucji pozaszkolnych we wspieraniu uzdolnień uczniów
 - 10.5. Relacje uczniów zdolnych z rówieśnikami
 - 10.6. Czas wolny i zainteresowania uczniów zdolnych
 - 10.7. Samoocena i obraz siebie badanych uczniów zdolnych
 - 10.8. Przeshkody i ograniczenia w rozwoju zdolności i uzdolnień u badanych uczniów
 - 10.9. Sukcesy i autorytety jako wsparcie rozwoju zdolności i uzdolnień uczniów
 - 10.10. Aspiracje i plany rozwojowe w narracjach badanych uczniów zdolnych
 - 10.11. Podsumowanie
- Podsumowanie i wnioski ukierunkowane na optymalizację procesu edukacyjnego wspierania rozwoju uczniów zdolnych

Bibliografia

Spis tabel, schematów i wykresów

Aneks 1. Wybrane fragmenty analizowanych dokumentów

Aneks 2. Zestawienie badanych osób zdolnych z uwzględnieniem wieku, płci, rodzaju zdolności i uzdolnień, szczebla edukacji, miejsca zamieszkania i sytuacji rodzinnej

Aneks 3. Narzędzia badawcze